

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO KELEIVINIO TRANSPORTO
LENGVATŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1605 9 STRAIPSNIO PAKEITIMO, ĮSTATYMO
PAPILDYMO 7¹ STRAIPSNIU IR 7¹ STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU
GALIOS
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Projektas parengtas reaguojant į reikšmingai dėl išaugusių kuro kainų padidėjusias gyventojų kasdienio mobilumo išlaidas ir bendrą infliacinį spaudimą, kuris tiesiogiai mažina gyventojų perkamąją galią ir riboja mobilumą.

Tikslas – nustatyti laikiną ir tikslinę priemonę, pagal kurią tolimojo reguliaraus susisiekimo maršrutais keliaujantiems keleiviams būtų taikoma 50 procentų bilieto kainos nuolaida. Tokiu būdu visų pirma siekiama sumažinti gyventojų mobilumo kaštus ir kartu užtikrinti geresnį regionų susisiekimą, didinti darbo vietų ir viešųjų paslaugų prieinamumą bei skatinti naudotimąsi viešuoju transportu. Ši priemonė taikoma išimtinai tolimojo susisiekimo maršrutams, nes, kitaip nei vietinio susisiekimo ar geležinkelių maršrutai, tolimojo susisiekimo autobusų maršrutai nėra dotuojami pagal valstybės viešųjų paslaugų įsipareigojimų (VIP) sutartis, todėl staigus kuro kainų padidėjimas tiesiogiai perkeliamas į galutinę bilieto kainą vartotojui.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Projektą inicijavo ir parengė Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija.

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos Kelių transporto grupės (vadovas – Dmitrijus Bialas, tel. +370 659 17473) patarėjas Marius Pakėnas (tel. +370 699 47697, el. p. marius.pakenas@sumin.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Galiojančiame Lietuvos Respublikos viešojo keleivinio transporto lengvatų įstatyme nustatytos kompensacijos taikomos tik išimtinai tikslinėms socialinėms grupėms (senjorams, asmenims su negalia, studentams ir kt.). Įstatymas nenumato visuotinio nuolaidų taikymo gyventojams ir tolimojo reguliaraus susisiekimo bilieto kainos kompensavimo mechanizmo staigaus infliacinio ir energetinio šoko metu.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Keleiviams tolimojo susisiekimo maršrutuose taikoma 50 proc. nuolaida. Asmenims, turintiems teisę į socialines lengvatas, ši nuolaida taikoma nuo likusios sumos po socialinės lengvatos pritaikymo.

Įstatymas galioja 2 mėnesius (2026 m. lapkritis–gruodis). Nuolaida taikoma ir išlaidos kompensuojamos tik už tuos važiavimo bilietus, kurie įsigyti įstatymo galiojimo laikotarpiu ir kuriuose nurodyta kelionės data patenka į šį 2 mėnesių laikotarpį. Siekiant teisinio aiškumo projekte nustatoma, kad po laikinojo taikymo laikotarpio (nuo 2027 m. sausio 1 d.) 7¹ straipsnis netenka galios, o 9 straipsnio 3 punkte atkuriamas iki šio įstatymo galiojusi redakcija.

Kompensuojamos bilieto kainos baze (toliau – bazė) laikoma 2026 m. rugsėjo 1 d. konkretaus vežėjo atitinkamame maršrute arba jo dalyje taikyta bilieto kaina. Jeigu atitinkamas maršrutas arba jo dalis po 2026 m. rugsėjo 1 d. buvo pakeisti arba atidaryti iš naujo, baze laikoma pirmoji šiame maršrute arba jo dalyje pritaikyta bilieto kaina. Pareiga įrodyti bazės dydį tenka vežėjui. Valstybė nekompensuos jokio bilietų kainų padidėjimo virš nustatytos bazės – skirtumą dengs vežėjas.

Vežėjų išlaidos kompensuojamos už bilietus, kurių pardavimas apskaitytas teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymas įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Teigiamas poveikis dėl atpigusių bilietų kainų padidins viešojo transporto patrauklumą, paskatins asmenų judumą, užtikrins regionų susisiekimą, didins darbo vietų ir viešųjų paslaugų prieinamumą bei skatins naudojimąsi viešuoju transportu ir didins besinaudojančių tolimojo susisiekimo paslaugomis keleivių skaičių.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus teikiamą Įstatymo projektą kitų Lietuvos Respublikos įstatymų keisti nereikės.

10. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrines lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte nėra naujų sąvokų ir jas įvardijančių terminų.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Atitinka.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Kitų teisės aktų priimti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

2026 metų lapkritis–gruodis: remiantis LTSA 2025 m. duomenimis, dviejų mėnesių poreikis tolimojo susisiekimo maršrutams, įvertinus 20 proc. srauto augimą, sudaro apie 3,15 mln. EUR. Šios lėšos turės būti skirtos iš 2026 m. valstybės biudžeto.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis „Tolimasis susisiekimas“, „kelių transportas“, „lengvata“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Néra.
